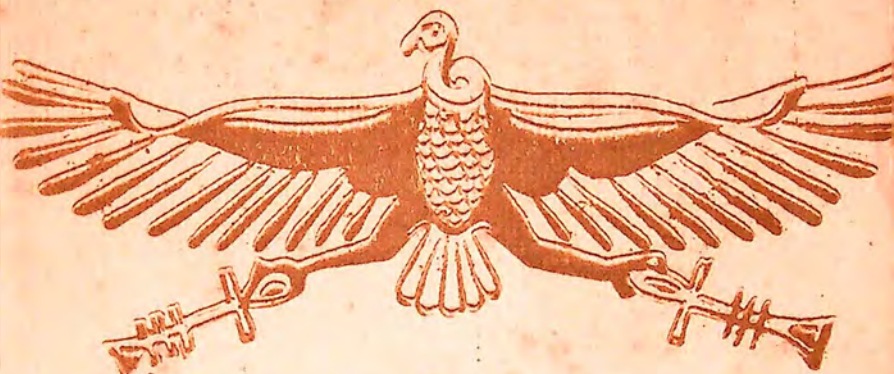

К 78/Д 96

120000868776

АИДА

R $\frac{78}{196}$

А И Д А
О П Е Р А В
4 Д Е Й С Т В И Я
8 К А Р Т И Н И
О Т Д Ж. В Е Р Д И

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000868776

РУСЕНСКА НАРОДНА ОПЕРА
OPERA NATIONAL DE ROUSEE

644832

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
PRESS

ОТНОСНО ОПЕРАТА „АИДА“

ПРОФ. ИОН РЪНЗЕСКУ

Операта „АИДА“ е написана през 1870—1871 год. По случай тържественото откриване на Суецкия канал, а също и театъра в Кайро, египетският халиф е възложил на Верди да напише опера със сюжет из историята на Египет.

Либретото е било скицирано от френския египтолог Мариет бей, а завършената му форма е била дадена от А. Гисланцони.

Още на първото представление, което се е състояло на 24 декември 1871 година операта „АИДА“ е имала огромен успех, а след това е завладяла всички сцени на света.

Действието на операта се развива по време на могъществото на фараоните. С военната си мощ Египет подчинил и заробил околните народи. С роби и военнопленници, египтяните издигат за слава на фараоните ония гигантски паметници — пирамиди, храмове, свинксови алеи — прочути по размери и художествено изпълнение, ала в които са вградени неимоверни човешки мъки и страдания.

Изявеният протест против войната, рушителка на живота и цивилизацията, минава като червена нишка през цялата творба. В основата на операта е залегнала идеята за саможертва пред олтаря на родината. Конфликтът, който оправдава развитието на драматичното действие, се основава върху противоречието между любовта на двама герои и грубите интереси на господстващата класа в робовладелческата държава.

РОМЕО РАПЧЕВ

РОЛАНД ЛАУБ

Главните герои са изваяни с много голяма мощ и душевната им драма, последица на противоречията, характерни за обществения ред, в който те живеят, е проследена и степенувана с такова дълбоко философско разбиране и художествен усет, който достига до съвършенство.

В тази драма, разиграла се по време на едно въстание, когато етиопците водят борба за извоюване на свободата си, централната личност е Анда. Дъщеря на етиопския цар Амонасро, сега робиня в двореца на фараона, тя пази ревниво тайната на своя произход и се затваря в себе си. Единствената радост е нейната любов към египетския военначалник Радамес. Почти едновременно с любовта, в нея се пробужда и патриотичното съзнание: Радамес, нейния любим е избран за вожд на египетските войски, които да потушат въстанието на етиопците. Тя знае, че Радамес ще се завърне опръскал с кръвта на нейните братя, етиопците. Терзана от двойна мъка: чувството към египетския военначалник и любовта към родината, когато Амонасро я заставя да изпълни своя дълг, Анда, ръководена от привързаност към родината се превръща в истинска героиня, която жертвува и живота си.

Макар и появата му да е по-скоро епизодична, царят Амонасро е една величествена личност. Последователен, той няма друга цел, той е обладан от една единствена мисъл — освобождението на родината. Докато фараонът, обкръжен от свита и вкаменени фигури на ритуала, назначава военначалник, който да се

бие вместо него, Амонасро се явява като истински вожд, голям герой, който воюва за родината си в първите редици на войските си.

За да може да се открие една тайна, която би спомогнала за победата на войските му, Амонасро пренебрегва чувствата на дъщеря си, а това в края на краищата я погубва.

Аида и Амонасро са тия две личности, които са почти равноценни по сила. Те си влияят един на друг, създавайки си взаимно ония положения, които са факторите за развитие на драматичното действие.

Горда и деспотична Амнерис, дъщерята на фараона, също тъй храни чувства на страстна любов към Радамес, обаче, в тази любов, подхранвана от ревност и ненавист, се отразява честолюбието на господарката, която иска нейният трон да бъде споделен от младия победоносец военноподначалник.

Жреците, чрез устата на които ще говори богинята Изида, са всъщност ония фактори в държавната иерархия, в ръцете на които по начало се намира властта. Довереници на фараона, те съставят най-могъщата подписническа каста, която ръководи съдбините на империята и бди за спазването на ритуала.

За епохата, в която се развива действието, Радамес се явява напредничава личност. Макар, че е от състава на малцинството, което господства над масите, той дръзва да обикне една робиня и то от друга раса. Той храни надежда да удържи победа на бойното поле и по такъв начин да откупи свободата на Аида. Ето защо, той без страх иска от фараона да обещае, че военнопленниците ще бъдат освободени. Без да е низък предател, само от любов към Аида, той неволно издава военна тайна. Осъзнал обаче извършената грешка пред родината, доблестен, верен на своята любов и безстрашен, той спокойно приема наложеното му наказание.

Далеч от мисълта да възстановява историята като археолог, Верди ни представя в „АИДА“ реални личности, взети от околната среда, които живеят пред очите му. Революционните идеи на времето, в което живял Верди, са отразени и тук със силно подчертана яркост. Както и другите творби на Верди, операта „АИДА“ е характерна с необикновено богатство на мелодичното възхновение, което в много случаи черпи мотивите си от италианското народно творчество.

Според твърденията на самия Верди, той дълго е мислил върху операта „АИДА“ и преди да я композира е проучвал множество източници. В нея Верди решително се отдалечава от стария стил на италианската опера, в която ариите са свързани с условни речитативи с беден оркестър, ролята на който много че-

АСЕН МАНОЛОВ

ЛИДИЯ ПОВАНЕСКУ

сто се свежда само до прост аккомпанIMENT. Макар, че би могло да се говори за известно влияние на Вагнер върху оперите на Верди, за разлика от Вагнер, Верди запазва за артиста-певец доминираща роля.

Оркестърът в тази опера е разработен с най-съвършено майсторство в техниката и той участва в развитието на драматичното действие с всичките свои широки възможности.

Голямото сценично действие — с ансамбли, балети, шествия — което се развива под златистата багра на слънцето и африканския пясък, а също множеството табла с ориенталски колорит придават на музикалната партитура она чар, който е ненадминат до сега.

От най-известните сцени на операта на първо място ще споменем увертиурата, която се състои от две теми: едната наситена със страдание — на Аида, а другата, суровата и неумолима — на безпощадните жреци; арията на Радамес от I-во действие: „о, мила Аида“; след това сцената на освещаване на оръжието с подчертани ориенталски цветове; триумфалния марш; арията на Аида от III-то действие, — „арията на Ъл“ и финалният дует на Аида с Радамес.

Ион Рънзеску

А И Д А

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Действие I

I-ва картина. Вътрешност от двореца на фараоните в Мемфис, старата столица на Египет. Рамфис, първият жрец на богинята Изиди и младия военнопочалник Радамес, обсъждат последните военни новини: етиопците са въстали срещу подтиснителната власт на Египет и са нахлули до самата Тива. Първият жрец ще съобщи на фараона желанието на богинята Изиди, която е вече избрала върховния вожд на египетските войски — име, което още се държи в тайна.

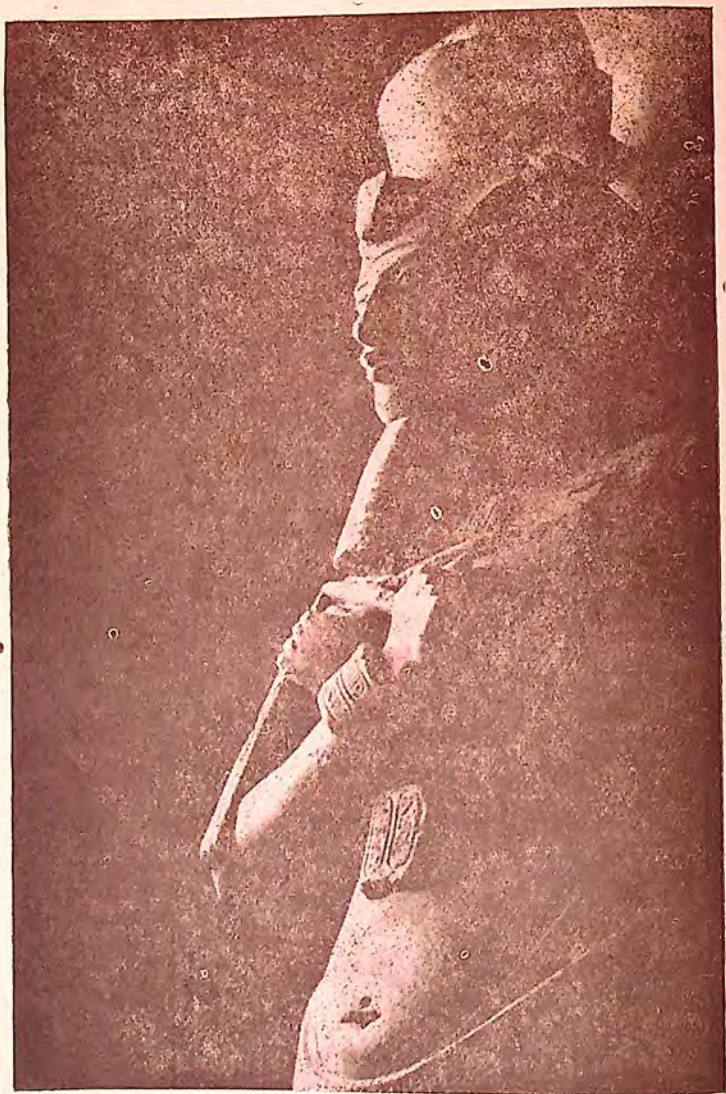
Думите на Рамфис събуждат честолюбивото на младия войн, у когото се поражда желание за слава, с надежда да поиска след това като награда свободата на Аида, етиопска робиня от свитата на фараоновата дъщеря, робиня, която той обича тайно.

Появява се Амнерис, дъщерята на фараона. Влюбена в Радамес, тя търкува блясъка на очите му като уважение към нейното присъствие. Радамес е предпазлив в отговорите си, от които не проличава нищо друго, освен загрижеността му за военните събития, което дразни гордата Амнерис.

На терасата се появява Аида. Погледът ѝ е насочен някъде далеч към пустинята, към родината. Пленена от египтяните в една по-предишна война, тя крие в душата си две тайни: любовта към Радамес и благородния си произход. Тя е дъщеря на Амо-насро, царят на Етиопия, който предвожда въстанието срещу Египет.

Въпреки желанието им да скрият увлечението си, погледите на двамата влюбени — Аида и Радамес — са доловени от Амнерис, която вече се досеща за причината на Радамесовата студенина. Властна и надменна, Амнерис е решила да накаже безмилостно Аида, щом се убеди, че тя е нейна съперница.

2-ра картина. Присъствуваме на военен съвет, в който се съобщава името на оня, който ще води египетските войски.

Древно египетско изкуство

Колос на Аменхотеп IV

Пред фараона, жреците и висшите сановници бива доведен пратеник, който носи вест за бедствието, причинени от нахлулите етиопци, водени от ненадминатия войн, царят Амонасро. Анда е възмущен, слуша това от своето прикритие. Радамес е назначен за вожд и приема знамето от ръцете на Амнерис, след това заедно с другите военни тръгва към храма на Фта, където според обичая, ще се извърши освещаването на неговия меч.

Фараона и сановниците се оттеглят.

Анда остава сама, тя е терзана от любовта си към Радамес. Огъто вижда във въображението си, завърнал се победител, сиръскан с кръвта на съотечествениците си. Представи си и образа на Амонасро, разбит и вързан към колесницата на победителя. В мъчителното си състояние, тя не може да желае от боговете друго освен смъртта.

3-та картина. Храмът на Фта. В храма на бога Фта се извършва тържественото освещаване на меча на Радамес. Жреците призовават помощта на Бога покровител, което е съпроводено със свещени танци.

Действие II

1-ва картина. Стая от апартамента на Амнерис. Войната е свършена с победа за египтяните. Очаква се завръщането на победителите.

Амнерис, обкръжена с робини, които плетат венци за победителите, е заета с тоалета си и мечтае за любовта си. Появата на Анда в този момент, пробужда ревността на Амнерис, която с коварство успява да изтръгне тайната на нейната любов. Словена от яростта и закана на Амнерис, Анда е задължена да я съпроводи в триумфалното тържество и да носи — за най-голямо свое унижение — венец предназначен за победоносния военноподначалник.

2-ра картина. Пред двореца на фараона маршируват победоносните войски, роби и пленници носят военната плячка. Радамес приема триумфалния венец от ръцете на Амнерис, а фараонът се заклева да изпълни всяко негово желание.

В шествието на пленниците се намира и царят Амонасро, бащата на Анда. Анда го познава и се втурва към него. Тази сцена събужда любопитството на всички, а също и на фараона, който иска да знае кой е този войн. Амонасро крие истинското

А И Д А

*Опера в 4 действия (8 картини)
от ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ*

Постановка:
проф. И. РЪНЗЕСКУ,
заслужил артист на
Румънската нар. ре-
публика, гл. режисьор
на Букурещката опе-
ра.

Проектант на декори-
те: Р. ЛАУБ, гл. ху-
дожник на Букурещ-
ката опера.

Проектант на костю-
мите: Л. ИОВАНЕСКУ

ДЕЙСТВУВАЩИ ЛИЦА:

ФАРАОН	бас
АМНЕРИС, негова дъщеря	мецосопран
АИДА, робиня — етиопска царица	сопран
РАДАМЕС, началник на дворцовата стража	тенор
РАМФИС, върховен жрец	бас
АМОНАСРО, етиопски цар — баща на Аида	баритон
ЖРИЦАТА	сопран
ВЕСТИТЕЛА	тенор

министри, военнопочалници, египетски пленници и жреци,
жрици, придворни, войници, роби, египетски народ

Диригент:

РОМЕО РАИЧЕВ, гл.
диригент на Русен-
ската народна опера.

Постановка на такци-
те: АСЕН МАНОЛОВ.

Диригент на хора:
Н. НИКОЛАЕВ

НИКОЛАИ НИКОЛАЕВ

П. МАРИНОВА

АНА ГЕОРГИЕВА

си положение, като казва, че той е прост войник и баща на Аида. Той разказва, че борецът се за родината е бил свидетел на смъртта на царя, а сега, победен, иска милост от фараона.

Присъстващите египтяни трогнати от нещастieto на победените, молят от фараона милост. От друга страна жреците, изпълнени с ненавист и дива ярост, искат смъртта на пленниците.

Радамес иска фараонът да изпълни едно негово желание, а именно — да останат етиопските пленници живи и да бъдат освободени. В желанието да изпълни даденото си обещание, фараонът дарява живот и свобода на пленниците, обаче, под внушението на първия жрец, решава Аида и нейният баща да бъдат задържани и по-нататък като заложници. След това, като върховна награда фараонът предлага на Радамес ръката на дъщеря си, наследница на египетския трон.

Амонасро забелязва безкрайната мъка на Аида и се старее да я окуражи. В ума му, обаче, зрее план за освобождаване на родината.

Освободените етиопски пленници заминуват, гледайки със скръб към своя цар, но и с надежда: те познават този борец и военнoначалник и знаят, че макар и в робство, той със своя ум и патриотизъм, ще направи всичко, което е по силите му, за да освободи родината си.

Тези едва изявени мисли и чувства потъват в шума на акламациите, в триумфа на победените.

ИВАН ДИМОВ

Е. МАТЕРОВА

Действие III

1-ва картина. Край брега на Нил. Придружени от първия жрец и свита, Амнерис слиза в храма на Изиди, гдето ще бъде изпросена благословия за предстоящия брачен живот.

В тишината на нощта, Аида се промъква тайно по брега на Нил. Тя чака Радамес, който може би ще дойде за последен път да се орецне с нея. Но за най-голяма нейна изненада се появява Амонасро.

Разбрал, че Радамес питае силна любов към Аида, той крои план: да открие важна военна тайна, като узнае кой е свободният път, за да избяга и наново да застане начело на въстаналите етиопци. Припомняйки страданията на родината и нещастията на победените етиопци, той пробужда съзнанието на Аида, която след дълга и мъчителна борба със себе си, осъзнава единствения си дълг — спасението на родината. Аида обещава, че ще узнае тайната от Радамес.

Идва Радамес. В любовен порив той иска да разсеи тъгата на Аида. Разказва ѝ, че етиопците наново се надигат, че той пак ще бъде вожд и като отплата коленопреклонно ще измоли от фараона свободата на Аида и тя тогава ще стане неговя съпруга. Той никога няма да приеме ръката на фараонската дъщеря. Аида го убеждава, че единственият изход за тях е да бягат в нейната родина. Пред настояванията и сълзите на Аида, Радамес отстъпва и на въпроса на Аида, от къде ще минат, за да избягат безопасно, той ѝ съобщава пътя, избран от египетските войски, който няма да бъде пазен от стражата до сутринта.

Амонасро, който е чул всичко от своето прикритие, се явява и съобщава на Радамес, че той е царят на Етиопия. Едва сега Радамес разбира колко е бил непредпазлив, той вече не може да се съгласи с бягството в родината на Аида. Това би било истинско предателство.

Излизайки от храма, Амнерис дочува последните думи и обвинява Радамес в предателство. Амонасро се опитва да убие Амнерис, но обезоръжен от Радамес, след кратка борба със стражата, побягва. Радамес помага за бягството на Аида, след което се предава в ръцете на първия жрец, поемайки цялата вина върху себе си.

Действие IV

1-ва картина. В едно подземие на храма на Фта, жреците ще съдят Радамес за предателство. Амнерис идва да го спаси. Съветва го да се оправдае пред жреците, заклеща го да забрави Аида и му обещава, че ще измоли от фараона да го помилва.

Радамес, обаче, отхвърля тези унижителни за него предложения. Съдебното заседание издава присъда да бъде затворен в една гробница под олтаря на Фта и да умре жив заробен.

В своето отчаяние Амнерис проклина жестоките и безчовечни жреци.

С достойнство, примирен с участи, Радамес слиза в гробницата, над която се спуща завинаги каменната плоча.

2-ра картина. Гробницата на Радамес. Той за последен път зове любовта на Аида. Из мрака на гробницата се явява една сянка. Тя е Аида, която още при изграждането на гробницата е успяла тайно да се вмъкне там. Вярна на своята любов, тя умира заедно с Радамес.

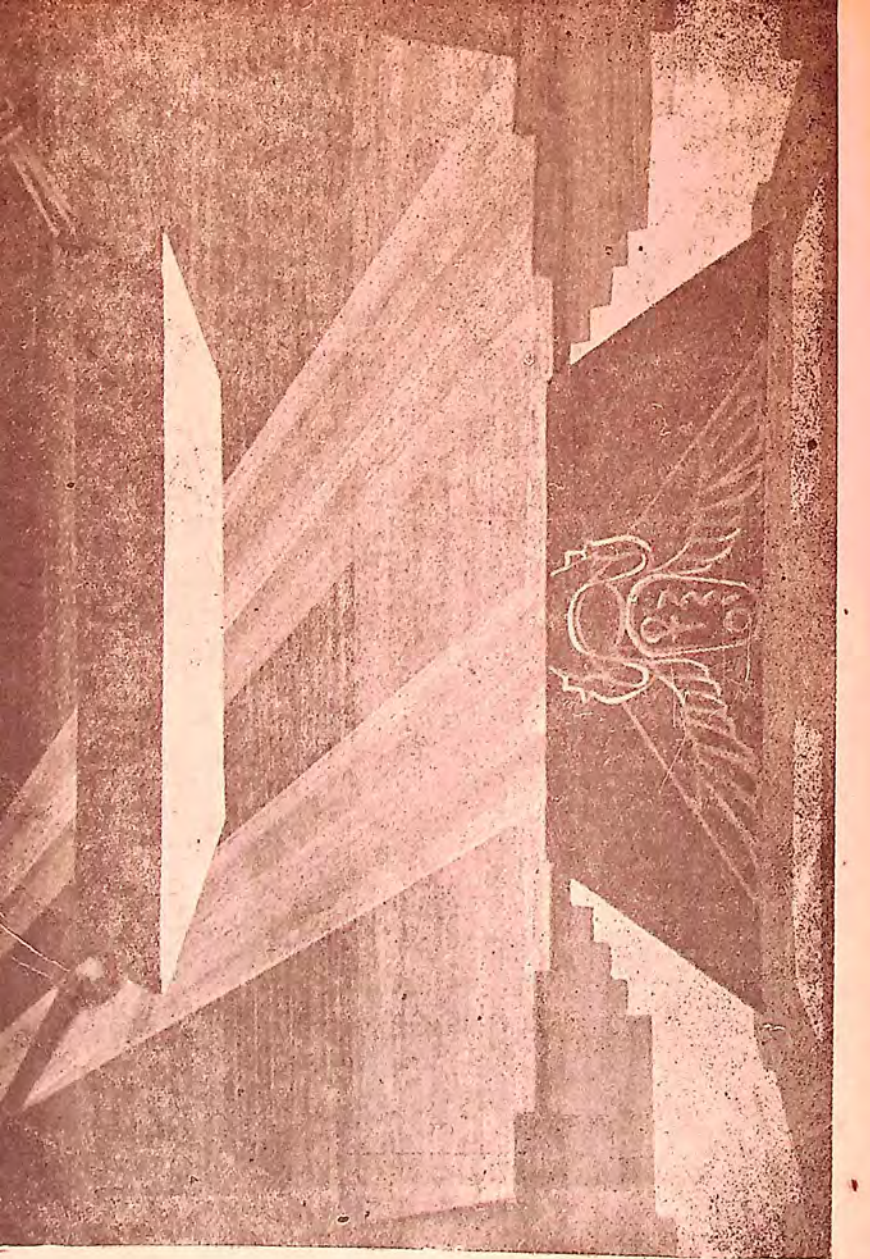
М. ПЕТРОВ

Н. ПАВЛОВ

В. ГРИГОРОВ

СЪСТАВ НА РУСЕНСКАТА НАРОДНА ОПЕРА

Диригенти

РОМЕО ИВ. РАЙЧЕВ
БОРИС Г. ХИНЧЕВ
НИКОЛАЙ П. НИКОЛАЕВ

Режисьори

Евгени Немиров
Отто Луков Малеев
пом. режисьор

Артисти-солисти

Кирил Кр. Апостолов
Николай Дим. Здравков
Мария Ал. Бохачев
Йорго Ст. Йоргов
Пенка Маринова Петрова
Асен Г. Селимски
Стефан Г. Великов
Кирил Захариев
Маргарита Н. Радилова
Михаил Ст. Петров
Надежда Ив. Харитоновна
Ана Г. Георгиева
Евгения Бабачева — Славова
Снежана Бож. Якимова
Тодор Бонев Митев
Борис Хр. Цветков
Неделчо Госп. Павлов
Косена Д. Кирова
Иван Д. Стоянов
Косю Ник. Лунгов
Анастас Ив. Анастасов
Валентин Анг. Григоров
Щилияна Кр. Николова
Христо Дим. Крондев
Никола Г. Николов
Елена Кир. Кустева
Кольо Пан. Маринов
Христо Гр. Христов
Евелина Г. Матерова
Лиляна Г. Донева
Антон Стоянов

Хор

Здравка Ст. Сапунджиева
Величка Г. Карачорова

Георги Бор. Подскочиев
Симеон Тодоров Сяров
Иван Г. Григоров
Любен Бор. Банков
Цветана Ат. Гайдарджиева
Петър Янков Янков
Вяра Десплова Нанчева
Никола Г. Григоров
Ганчо Иванов Калев
Цветана Хр. Тодорова
Стефка Люб. Мусева
Мария Петкова Шипкова
Иван П. Абаджимаринов
Иван П. Шипков
Сероп С. Вартамян
Кольо Тотев Балинов
Цветана Гор. Вацова
Вахе Дик. Алтунян
Мария Ст. Минчева
Петър Ив. Габровски
Ангелина Ив. Митова
Васко Ник. Абаджиев
Никола Г. Аджемлерски
Миланка Хр. Стоилова
Правда Ст. Чивишева
Петър Г. Неделчев
Асен П. Чакъров
Люба Н. Мюфтиева
Гинка Ст. Попова
Теодора Г. Славова
Мария Люб. Енчева
Любен Г. Паралиев
Юлия П. Илиева
Атанас Цв. Николаев
Костадинка Петкова
Спас Ив. Кирилов
Еленка К. Симеонова
Зорка Т. Пиргозлиева
Иванка Д. Казакова
Вяра Хр. Мирянова
Жулиета Т. Илиева
Таквор Ар. Папазян
Банко Ст. Попов

III-то действие, I-ва картина, худ. проектант Р. Лауб

VI-то действие; II-ра картина, худ. проектант Р. Лауб

Балет

Асен Ст. Манолов
балетмайстор
Димо Ат. Врубел
Стоянка Из. Ламбева
Надежда Абаджиева
Тодор П. Тодоров
Тодор Из. Николов
Петър Луканов Вълчев
Екатерина Св. Донев
Крум Иванов Канев
Венета Ан. Райкова
Живка Из. Ангелова
Виолета Пан. Димитрова
Виделина Из. Петкова
Стоянка Из. Попова
Юлия Из. Ангелова
Елена Пар. Чолакова
Вяра Калайджиева
Людмил Цв. Коцев
Цоло Цеков Крачунков
Димитър Ян. Гайдаров
Мария Хр. Станева
Люба Из. Цолова
Маргарита В. Михайлова
Вася Ан. Баджова
Христо Из. Чернобаев
Теодора Д. Мирчева
Пордан Куб. Нешев
Михаил Кир. Дамянов
Елена Люб. Наумова
арт. секретар
Константин Б. Казанджиев
вокални педагози
Фения Николау,
засл. артистка
Веселина Зафирова
Корепетитори
Виктория Д. Кобарелова
Катя Иор. Рашенова
Цветана Филипова
Анастасия Д. Дюлгерова
Стоил Ст. Цонев

Инсцениент

Люба Пар. Хаджиева

Суфльор

Людмила Д. Немирова

Художници

Петър Г. Попов
проектант
Хр. Арнаудов
Коста П. Константинов
зав. пост. част
Емил Г. Илнев

зав. шив. ателиета
мъжки отдел
Майи К. Манев

дамски отдел
Горданка Кисева,

рък. дърв. ателие
Станчо Вас. Станчев

тапицер
Димитър Хвърчилков

фризури
Гинка Анг. Ангелова

гримьор
Венелин Нанчев Панайотов

ръководител гардероб
Виолета Т. Илнева

Реквизитори
Александър Хр. Цанев
Иван Калинов

рък. худ. осветление
Цанко Из. Соколов

театърмайстор
Тодор Из. Тодоров

перукари
Ганчо Ламбев

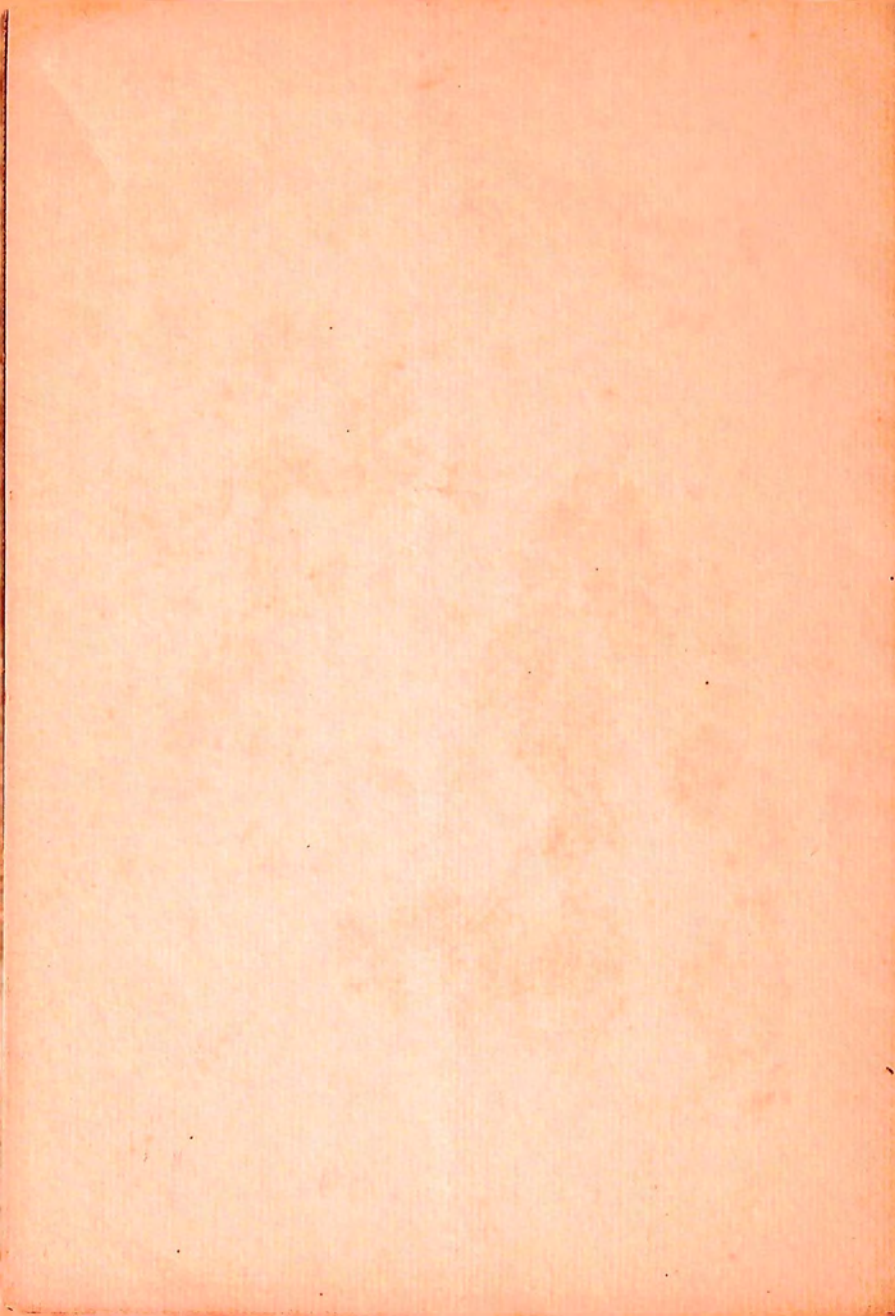
Оркестър

Христо Диолгеров
Христо Икономов
Йордан Стефанов
Никола Данев
Йордан Мечкунов
Вяра Коджебашева
Петър Ст. Попов
Александър Томов
Румяна Вълчева
Тео Папазян
Желязко Сиклунов
Мария Кожухарова
Никола Боздуганов
Ели Гайдова
Здравко Русев
Милен Стоев
Атанас Топалов
Васил Бартенев
Лалио Петков
Роза Пенева

Станислав Станев
Стефан Кочев
Митко Никифоров
Антон Рупов
Иван Млъзгов
Петко Петков
Асен Мундев
Петър Кирков
Васил Аргиров
Петър Б. Петров
Петър Кюфетаров
Димитър Стоянов
Петко Карабойчев
Крум Маджаров
Кирил Стоянов
Ромео Димитров
Петър Бухтев
Борис Христов
Стефан Китински
Кръстю Мицев

Скици от страница 14 — I действие, I картина
16 — IV действие, I картина от операта „Аида“
Худ. проектант Р. Лауб

НАРОДНА ОПЕРА — РУСЕ

А И Д А

Опера в 4 действия (8 картини) от ДЖУЗЕПЕ ВЕРДИ.
Либрето А. Гисланцони.

Л И Ц А :

АКТЬОРИ :

Фараон	К. Захариев, В. Григоров
Амнерис, негова дъщеря	{ А. Георгиева, лауреат на международ. конкурси, Е. Бабачева — Славова
Аида, робиня — етиопска царица	{ Кос. Кирова, М. Николо- ва, Е. Матерова
Радамес, началник на дворцовата стража	{ Ив. Димов — лауреат на VII св. мл. фестивал във Виена, Т. Бонев
Рамфис, върховен жрец	Н. Павлов, В. Григоров
Амонасро, етиопски цар—баща на Аида	М. Петров, Ан. Анастасов
Жрицата	{ П. Маринова, Н. Харито- нова, М. Минчева, Цв. Тодорова
Вестителя	{ Ан. Стоянов, Н. Абаджима- ринов, П. Габровски

Солисти на балета: Ст. Кондева — Ламбева, Н. Абаджиева,
и Т. Тодоров.

Жрици, Жреци, министри, военнопочалници, придворни, войници,
роби, етиопски пленници и етиопски народ.

Действието става в Мемфис и Фивах през време могъществото
на фараоните

Музикално оформление на гл. диригент
на Рус. нар. опера РОМЕО РАЙЧЕВ

Скици за декори Р. ЛАУБ от Буку-
решката опера.

Балетмайстор: АС. МАНОЛОВ

Концертмайстор: ХР. ДЮЛГЕРОВ

Постановка на гл. режисьор на Буку-
решката опера: Засл. арт. Проф. Й.
РЪНЗЕСКУ

Скици за костюми: Л. ЙОВАНЕСКУ
от Военния театър в Букурещ

Диригент на хора: Н. НИКОЛАЕВ

Худ. изпълнител: ЙОН КЛАПАН

Вокални педагози: Засл. артист Ф. НИКОЛАУ и В. ЗАФИРОВА

Корепетитори: В. Кобарелова, К. Рашенова, А. Дюлгерова и Ст. Цонев
Зав. постан. част: Ем. Манов. Театър майстор: Т. Тодоров. Инспициент: Л.
Хаджиева. Суфлор Л. Немирова. Зав. дърводелско ателие: Ст. Василев. Зав.
шивашки ателиета: Дамско—Ю. Кисева. Мъжко—М. Колев. Грим. В. Нанчев,
Перукер: Г. Ламбев. Фризури: Г. Ангелова

ДР-36-50

